

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 28 december 2016

Mål nr

T 5911-15

KLAGANDE

RH

Ombud: Advokat DA

MOTPART

SevenDay Finans AB, 556728-9219

Box 1171

164 26 Kista

Ombud: Jur.kand. GM

SAKEN

Fordran

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2015-11-09 i mål T 593-15

_____

DOMSLUT

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom på så sätt att RH förpliktas att till SevenDay Finans AB betala *dels* 21 354 kr 63 öre, *dels* upplupen ränta till och med den 31 oktober 2013 med 2 297 kr 89 öre, *dels* 21,85 procents årlig ränta på 21 354 kr 63 öre från den 31 oktober 2013. RH ska betala för avgifter och inkassokostnad enligt vad som framgår av tingsrättens domslut punkterna 2 och 3.

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom också i fråga om rättegångskostnader och befriar RH från skyldighet att ersätta SevenDay Finans AB för rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten samt förpliktar i stället SevenDay Finans AB att ersätta RH för rättegångskostnad i tingsrätten med 23 925 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 18 december 2014 och i hovrätten med 5 981 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 9 november 2015.

Högsta domstolen förpliktar SevenDay Finans AB att ersätta RH för rättegångskostnad i Högsta domstolen med 5 000 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

RH har yrkat att Högsta domstolen ska ogilla SevenDay Finans AB:s talan, befria honom från skyldighet att ersätta bolaget för rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten samt förplikta bolaget att ersätta hans rättegångskostnader i dessa instanser.

SevenDay har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

DOMSKÄL

1. RH och EH lånade 300 000 kr av SevenDay Finans AB. Enligt skuldebrevet svarade de solidariskt för hela skulden. Eftersom lånet inte betalades i tid, sade SevenDay upp det till omedelbar betalning.
2. SevenDay ingick sedan ett förlikningsavtal med EH. Enligt avtalet skulle EH betala drygt 100 000 kr i ett för allt till bolaget; deras samtliga mellanhavanden var därmed slutligt reglerade. SevenDay var inte i kontakt med RH inför förlikningen.
3. SevenDay vände sig därefter mot RH och krävde honom på betalning. Tingsrätten kom fram till att ansvaret var delat och att RH var skyldig att betala hälften av den återstående låneskulden, drygt 85 000 kr i kapital. Hovrätten har gjort samma bedömning.
4. Ett solidariskt ansvar av detta slag innebär att var och en av gäldenärerna i förhållande till borgenären svarar för skuldens hela belopp, dvs. inte bara för sin egen andel utan också för de andra gäldenärernas andelar. Det kan beskrivas så att varje gäldenär har en garantiförpliktelse för övriga gäldenärers andelar, förenad med en regressrätt. Ansvaret liknar på detta sätt vad som gäller vid en proprieborgen (10 kap. 9 § handelsbalken). Som princip gäller att ansvaret till slut ska bäras av gäldenärerna i enlighet med var och ens andel av skulden. Den gäldenär som betalar mer än sin andel till borgenären har därför

rätt att i motsvarande mån få betalt av medgäldenärerna inom ramen för deras andelar.

5. Dessa principer för solidariskt betalningsansvar kommer till uttryck i skuldebrevslagen. Är ett skuldebrev utfärdat av flera utan förbehåll om delad ansvarighet, svarar de en för alla och alla för en för vad som är förskrivet (2 § första stycket). Har någon av dem betalat skulden, får han av varje medgäldenär kräva ut dennes andel, med vissa särskilt angivna undantag (2 § andra stycket). Om inte något annat har avtalats eller framgår av omständigheterna, ska det slutliga ansvaret delas lika efter huvudtalet.

6. Det solidariska ansvar som gäldenärerna åtar sig bygger alltså på att det finns en regressrätt för den gäldenär som betalar mer än sin andel av skulden. Borgenären har därför en principiell skyldighet att beakta att regressrätten inte går förlorad (jfr i fråga om borgen NJA 1992 s. 351 och NJA 2014 s. 107). Om borgenären gör en eftergift mot en gäldenär, kan det innebära att de andra gäldenärerna förlorar möjligheten att kräva ut den gäldenärens andel. Av förutsättningarna för det solidariska ansvaret följer att borgenären då själv får ta de negativa konsekvenserna av att han väljer att efterge sin fordran mot en gäldenär.

7. En borgenär, som efterger sin fordran mot en gäldenär utan övriga gäldenärers samtycke, kan därmed som utgångspunkt inte längre göra gällande medgäldenärernas ansvar för gäldenärens andel, i den utsträckning som gäldenären befrias genom eftergiften (jfr friskrivning från solidariskt borgensansvar i NJA 1989 s. 269). Vad som närmare bestämt gäller beror dock på vilken betydelse eftergiften i det enskilda fallet har för medgäldenärernas regressrätt.

8. Det sagda ansluter till vad som gäller om borgenären i stället är passiv och inte vidmakthåller sin fordran mot en gäldenär. Om flera har åtagit sig

eller förpliktats att svara solidariskt för samma skuld och denna preskriberas i förhållande till någon av dem, svarar var och en av de andra som princip endast för sin andel (9 § preskriptionslagen, jfr också 8 § andra stycket om borgen).

9. Det ansvar som består för en kvarvarande gäldenär sedan en annan gäldenärs ansvar har upphört på grund av en eftergift svarar mot den kvarvarande gäldenärens andel av den ursprungliga skulden. Den gäldenär vars ansvar har upphört ska anses ha infriat sin andel av skulden.

10. Något annat har inte framkommit än att den eftergift som SevenDay gjorde genom förlikningsavtalet med EH ska förstås så att saken var slutreglerad för hennes del, och att hon i fortsättningen inte heller skulle behöva utsättas för regressanspråk från RH på grund av att SevenDay krävde honom. Eftersom SevenDay befriade EH från skulden på detta sätt, kan bolaget inte längre göra gällande RHs ansvar för EHs andel av lånet. Efter förlikningen svarade RH bara för betalning av sin andel.

11. Var och ens andel av den ursprungliga skulden är 150 000 kr. När förlikningsavtalet ingicks uppgick det obetalda kapitalbeloppet till 171 354 kr 63 öre. EH fullgjorde ansvaret för sin andel genom förlikningen. Det har inte gjorts gällande att hon hade betalat någon del av skulden före förlikningen. RH ansvarar således för resterande 21 354 kr 63 öre, vilket tillsammans med hans tidigare gjorda betalningar svarar mot hans andel av den ursprungliga skulden. Han är också skyldig att betala en proportionell andel av den vid förlikningen upplupna räntan, liksom avtalad ränta och sin del av avgifter och inkassokostnad.

12. Vid denna utgång ska SevenDay ersätta RH för hälften av hans rättegångskostnader i samtliga instanser. Det får anses ha varit skäligen påkallat att RH lade ned en kostnad i tingsrätten motsvarande 30 timmars ombudsarvode. Den ersättning som han i övrigt har begärt är skäligen.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Ann-Christine Lindeblad, Agneta Bäcklund, Dag Mattsson (referent) och Sten Andersson
Föredragande justitiesekreterare: Erika Bergman